

Konvencija Vijeća Europe o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja

*(Usvojio Odbor ministara 12. srpnja 2007.
na 1002. sastanku zamjenika ministara)*

Države članice Vijeća Europe i druge države potpisnice ove Konvencije;

smatrajući da je cilj Vijeća Europe postići veće jedinstvo među njegovim članicama;

smatrajući da svako dijete ima pravo na takve mjere zaštite kakve traži njegov status maloljetnika, od svoje obitelji, društva i države;

primjećujući da su seksualno iskorištavanje djece, osobito dječja pornografija i prostitucija te sve vrste seksualnog zlostavljanja djece, uključujući djela počinjena u inozemstvu, destruktivni po zdravlje i psiho-socijalni razvoj djeteta;

primjećujući da su seksualno iskorištavanje i seksualno zlostavljanje narasli do zabrinjavajućih razmjera kako na državnoj, tako i na međunarodnoj razini, posebice s obzirom na povećano korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija, kako kod djece, tako i kod počinitelja, te da suzbijanje i borba protiv takvog seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece zahtijeva međunarodnu suradnju;

smatrajući da su dobrobit i najbolji interesi djece temeljne vrijednosti koje dijele sve države članice te ih je potrebno promicati bez ikakve diskriminacije;

podsjecajući na plan djelovanja usvojen na Trećem sastanku na vrhu šefova država i vlada Vijeća Europe (Varšava, 16.-17. svibnja 2005.) koji poziva na izradu mjera za zaustavljanje seksualnog iskorištavanja djece;

podsjecajući posebice na preporuku Odbora ministara br. R(91)11 o seksualnom iskorištavanju, pornografiji i prostituiranju te trgovanju djecom i mlađim odraslim osobama, preporuku Rec(2001)16 o zaštiti djece od seksualnog iskorištavanja, i Konvenciju o kibernetičkom-kriminalu (ETS br. 185), osobito članak 9. iste, kao i na Konvenciju Vijeća Europe o suzbijanju trgovanja ljudima (ETS br. 197);

imajući na umu Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (1950., ETS br. 5), izmjenjenu Europsku socijalnu povelju (1996., ETS br. 163), i Europsku konvenciju o pravima djeteta (1996., ETS br. 160);

također imajući na umu Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima djeteta, posebice članak 34 iste, Fakultativni protokol o prodaji djece, dječjoj prostituciji i dječjoj pornografiji, Protokol za sprječavanje, suzbijanje i kažnjavanje trgovanja ljudima, posebice ženama i djecom, kojim se dopunjuje Konvencija Ujedinjenih naroda protiv transnacionalnoga organiziranog kriminaliteta, kao i Konvencija Međunarodne organizacije rada o zabrani i trenutnim djelovanjima za ukidanje najgorih oblika dječjeg rada;

imajući na umu Okvirnu odluku Vijeća Europske unije o sprječavanju seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije (2004/68/JHA), Okvirnu odluku Vijeća Europske unije o položaju žrtava u kaznenom postupku (2001/220/JHA), i Okvirnu odluku Vijeća Europske unije o suzbijanju trgovanja ljudima (2002/629/JHA);

uzimajući u obzir druge relevantne međunarodne instrumente i programe na ovom području, posebice Stockholmsku deklaraciju i Program djelovanja, usvojene na Prvom svjetskom kongresu protiv komercijalnog seksualnog iskorištavanja djece (27.-31. kolovoza 1996.), Globalnu obvezu iz Yokohame, usvojenu na Drugom svjetskom kongresu protiv komercijalnog seksualnog iskorištavanja djece (17.-20. prosinca 2001.), Obvezu iz Budimpešte i Plan djelovanja, usvojene na pripremnoj Konferenciji za Drugi svjetski kongres protiv komercijalnog seksualnog iskorištavanja djece (20.-21. studeni 2001.), Rezoluciju Opće skupštine Ujedinjenih naroda S-27/2 Svijet po mjeri djece ("A world fit for children") i trogodišnji program „Graditi Europu za i s djecom“ („Building a Europe for and with children“), usvojen nakon Trećeg sastanka na vrhu, pokrenut na Konferenciji u Monacu (4.-5. travnja 2006.);

odlučne da učinkovito doprinesu zajedničkom cilju zaštite djece od seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja, bez obzira na to tko je počinitelj te cilju pružanja pomoći žrtvama;

uzimajući u obzir potrebu da se pripremi sveobuhvatni međunarodni instrument koji bi bio usmjeren na preventivne, zaštitne i kaznenopravne aspekte u borbi protiv svih oblika seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece te na uspostavu posebnog mehanizma praćenja,

sporazumjele su se kako slijedi:

Poglavlje I. – Ciljevi, načelo nediskriminacije i definicije

Članak 1. – Ciljevi

1. Ciljevi ove Konvencije su:
  - a. sprječavanje i suzbijanje seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece;
  - b. zaštita prava djece žrtava seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja;
  - c. promicanje nacionalne i međunarodne suradnje u suzbijanju seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece.
2. Kako bi se osiguralo da stranke Konvencije učinkovito provode njezine odredbe, ova Konvencija uspostavlja poseban mehanizam praćenja provedbe.

Članak 2. – Načelo nediskriminacije

Provedba odredaba ove Konvencije od stranaka, a osobito upotreba mjera zaštite prava žrtava osigurava se bez diskriminacije na temelju spola, rase, boje kože, jezika, vjeroispovijesti, političkog ili nekog drugog uvjerenja, nacionalnog ili društvenog podrijetla ili pripadnosti nekoj nacionalnoj manjini, imovine, rođenja, spolne orijentacije, zdravstvenog stanja, invalidnosti nekog drugog statusa.

Članak 3. – Definicije

U smislu ove Konvencije:

- a. "dijete" znači svaka osoba mlađa od 18 godina;
- b. "seksualno iskorištavanje i seksualno zlostavljanje djece" obuhvaća ponašanje opisano u člancima 18.-23. ove Konvencije;
- c. "žrtva" znači svako dijete podvrgnuto seksualnom iskorištavanju ili seksualnom zlostavljanju.

Poglavlje II. – Mjere suzbijanja

Članak 4. – Načela

Svaka će stranka usvojiti potrebne zakonodavne ili druge mjere za suzbijanje svih oblika seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece te za zaštitu djece.

Članak 5 – Zapošljavanje, izobrazba i podizanje svijesti osoba koje rade u kontaktu s djecom

1. Svaka će stranka usvojiti potrebne zakonodavne ili druge mjere za poticanje svijesti o zaštiti i pravima djece među osobama koje su u redovitom kontaktu s djecom u sektorima obrazovanja, zdravstva, socijalne zaštite, pravosuđa i policije te na područjima vezanim uz šport, kulturu i slobodne aktivnosti.
2. Svaka će stranka usvojiti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurala da osobe o kojima je riječ u stavku 1. raspolažu odgovarajućim znanjem o seksualnom iskorištavanju i seksualnom zlostavljanju djece, o načinima da se iste prepozna te o mogućnosti navedenoj u članku 12. stavku 1.
3. Svaka će stranka usvojiti potrebne zakonodavne ili druge mjere, u skladu sa svojim unutarnjim pravom, kako bi osigurala da uvjeti za pristup strukama čije obavljanje podrazumijeva redovite kontakte s djecom osiguravaju da kandidati za te struke nisu prethodno osuđivani za djela seksualnog iskorištavanja ili seksualnog zlostavljanja djece.

Članak 6. – Obrazovanje djece

Svaka će stranka usvojiti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurala da djeca, tijekom osnovnog i srednjeg obrazovanja, dobiju informacije o rizicima seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja, kao i o načinima da se zaštite, prilagođeno njihovim razvojnim sposobnostima. Te će informacije, koje se pružaju u suradnji s roditeljima, biti predstavljene u okviru općenitijeg konteksta informacija o spolnosti te će se posebna pozornost posvetiti riziku, osobito rizicima koje nosi upotreba novih informacijskih i komunikacijskih tehnologija.

Članak 7. – Preventivni programi i mjere intervencije

Svaka će stranka osigurati da osobe koje strahuju da bi mogle počiniti bilo koje od kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom mogu ostvariti pristup, gdje je to prikladno, učinkovitim programima intervencije ili mjerama osmišljenim za ocjenu i suzbijanje rizika počinjenja tih kaznenih djela.

Članak 8. – Mjere za javnost

1. Svaka će stranka promicati ili provoditi kampanje za podizanje svijesti usmjerene na javnost, pružajući informacije o pojavi seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece te o preventivnim mjerama koje je moguće poduzeti.
2. Svaka će stranka usvojiti potrebne zakonodavne ili druge mjere za suzbijanje ili zabranu širenja materijala kojima se promiču kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom.

Članak 9. – Sudjelovanje djece, privatnog sektora, medija i civilnog društva

1. Svaka će stranka poticati sudjelovanje djece, u skladu s njihovim razvojnim sposobnostima, u izradi i provedbi državnih politika, programa ili drugih inicijativa vezanih uz borbu protiv seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece.
2. Svaka će stranka poticati privatni sektor, posebice sektor informacijske i komunikacijske tehnologije, turizma i putovanja te bankovni i financijski sektor, kao i civilno društvo, na sudjelovanje u izradi i provedbi politika za sprječavanje seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece te na provedbu unutarnjih pravila donesenih putem samoregulatornih ili drugih regulatornih mjera.
3. Svaka stranka će poticati medije na osiguravanje odgovarajućih informacija vezanih uz sve vidove seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece, poštujući pritom neovisnost medija i slobodu tiska.
4. Svaka će stranka poticati, uključujući, gdje je to prikladno, kroz osnivanje fondova, financiranje projekata i programa koje provodi civilno društvo, a usmjerenih na sprječavanje seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece te zaštitu djece od istih.

Poglavlje III. – Posebna stručna i koordinacijska tijela

Članak 10. – Nacionalne mjere koordinacije i suradnje

1. Svaka će stranka usvojiti mjere koje su potrebne kako bi se osigurala koordinacija na državnoj ili lokalnoj razini među različitim agencijama zaduženim za zaštitu od, sprječavanje i borbu protiv seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece, posebice u sektoru obrazovanja, zdravstvenom sektoru, socijalnim službama te policijskim i pravosudnim tijelima.
2. Svaka će stranka usvojiti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi uspostavila ili odredila:
  - a. neovisne nadležne državne ili lokalne institucije za promicanje i zaštitu prava djeteta, osiguravajući pritom da im se dodijele konkretni resursi i odgovornosti;
  - b. mehanizme za prikupljanje podataka ili koordinacijska tijela na državnoj ili lokalnim razinama te u suradnji s civilnim društvom, a s ciljem promatranja i ocjene pojave seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece, uz poštivanje zahtjeva vezanih uz zaštitu osobnih podataka.
3. Svaka će stranka poticati suradnju među nadležnim državnim tijelima, civilnim društvom i privatnim sektorom, radi boljeg sprječavanja i suzbijanja seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece.

Poglavlje IV. – Mjere zaštite i pomoći žrtvama

Članak 11. – Načela

1. Svaka će stranka uspostaviti učinkovite socijalne programe te multidisciplinarne strukture za pružanje potrebne potpore žrtvama, njihovim bliskim srodnicima i svim osobama odgovornima za skrb o njima.
2. Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi se osiguralo da se žrtvi, u slučaju da je njezina dob neizvjesna, a postoje razlozi vjerovati da je žrtva djeteta, pruži zaštita i mjere pomoći kakvi se pružaju djeci, sve do trenutka kada se utvrdi njezina dob.

Članak 12. – Prijavljivanje sumnje u seksualno iskorištavanje ili seksualno zlostavljanje

1. Svaka će stranka usvojiti zakonodavne ili druge mjere potrebne kako bi se osiguralo da pravila o tajnosti koja unutarne pravo nameće određenim strukama pozvanima da rade u kontaktu s djecom ne predstavljaju prepreku mogućnosti da pripadnici tih struka prijave odgovornim službama za zaštitu djece bilo koju situaciju za koju imaju opravdanih razloga sumnjati da je djeteta žrtva seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja.
2. Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi potaknula svaku osobu koja zna ili u dobroj vjeri sumnja u seksualno iskorištavanje ili seksualno zlostavljanje djece da prijavi te činjenice nadležnim službama.

Članak 13. – Linije za pomoć

Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi poticala i podržala uspostavu služba za pružanje informacija, kao što su telefonske i internetske linije za pomoć koje bi pružale savjete osobama koje nazovu, čak i ako je to tajno ili uz poštivanje njihove anonimnosti.

Članak 14. – Pomoć žrtvama

1. Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi pomogla žrtvama, kratkoročno i dugoročno, u njihovom fizičkom i psihosocijalnom oporavku. Mjere koje se poduzimaju u skladu s ovim stavkom poklonit će odgovarajuću pozornost stavovima, potrebama i interesima djeteta.

2. Svaka će stranka poduzeti mjere, pod uvjetima uređenim njezinim unutarnjim pravom, za suradnju s nevladinim organizacijama, drugim relevantnim organizacijama ili drugim elementima civilnoga društva uključenima u pomoć žrtvama.
3. Kada su roditelji ili osobe koje se skrbe o djetetu uključene u njegovo seksualno iskorištavanje ili seksualno zlostavljanje, postupci intervencije koji se poduzimaju primjenjujući članak 11. stavak 1. uključuju:
  - mogućnost udaljavanja navodnog počinitelja;
  - mogućnost udaljavanja žrtve od njezinog obiteljskog okruženja. Uvjeti i trajanje takvog udaljavanja određuju se u skladu s najboljim interesima djeteta.
4. Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi se osiguralo da osobe koje su bliske žrtvi dobiju, gdje je to prikladno, pomoć terapeuta, a posebice hitnu psihološku skrb.

Poglavlje V. – Programi ili mjere intervencije

Članak 15. – Opća načela

1. Svaka će stranka osigurati ili promicati, u skladu sa svojim unutarnjim pravom, učinkovite programe ili mjere intervencije za osobe navedene u članku 16., stavcima 1. i 2., s ciljem sprječavanja i maksimalnog smanjenja rizika ponovljenih kaznenih djela seksualne naravi protiv djece. Takvi programi ili mjere trebaju biti dostupni u bilo kojem trenutku tijekom postupka, u zatvoru i izvan njega, u skladu s uvjetima utvrđenim unutarnjim pravom.
2. Svaka će stranka osigurati ili promicati, u skladu sa svojim unutarnjim pravom, razvoj partnerstava ili drugih oblika suradnje među nadležnim tijelima, posebice službama za zdravstvenu skrb i socijalnim službama te pravosudnim tijelima i drugim tijelima odgovornima za praćenje osoba navedenih u članku 16. stavcima 1. i 2.
3. Svaka stranka će osigurati, u skladu sa svojim unutarnjim pravom, ocjenu opasnosti i mogućih rizika ponavljanja kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom, od strane osoba navedenih u članku 16. stavcima 1. i 2., s ciljem utvrđivanja odgovarajućih programa ili mjera..
4. Svaka će stranka, u skladu sa svojim unutarnjim pravom, osigurati ocjenu učinkovitosti provedenih programa i mjera.

Članak 16. – Korisnici programa i mjera intervencije

1. Svaka će stranka osigurati, u skladu sa svojim unutarnjim pravom, da osobe protiv kojih se vode kazneni postupci za bilo koja od kaznenih djela utvrđenih ovom Konvencijom mogu ostvariti pristup programima ili mjerama navedenim u članku 15. stavku 1., pod uvjetima koji nisu niti štetni niti protivni pravima obrane te u skladu sa zahtjevima za poštenim i nepristranim suđenjem, a posebice uz poštivanje pravila koja se odnose na načelo pretpostavke nevinosti.
2. Svaka će stranka osigurati, u skladu sa svojim unutarnjim pravom, da osobe osuđene za bilo koje od kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom mogu ostvariti pristup programima ili mjerama navedenim u članku 15. stavku 1.
3. Svaka će stranka osigurati, u skladu sa svojim unutarnjim pravom, da programi ili mjere intervencije budu izrađeni ili prilagođeni na način da ispunjavaju razvojne potrebe djece koja su počinitelji seksualnih kaznenih djela, uključujući one koji su ispod dobne granice kaznene odgovornosti, s ciljem rješavanja njihovih seksualnih problema u ponašanju.

Članak 17. – Informacije i pristanak

1. Svaka će stranka osigurati, u skladu sa svojim unutarnjim pravom, da osobe navedene u članku 16., kojima su predloženi programi ili mjere intervencije, budu u potpunosti informirane o razlozima za taj prijedlog te da svoj pristanak na program ili mjeru daju na temelju potpunog poznavanja činjenica.
2. Svaka će stranka osigurati, u skladu sa svojim unutarnjim pravom, da osobe kojima su predloženi programi ili mjere intervencije, mogu odbiti iste te da, kada se radi o osuđenim osobama, one budu svjesne mogućih posljedica koje takvo odbijanje može imati.

Poglavlje VI. – Materijalno kazneno pravo

Članak 18. – Seksualno zlostavljanje

1. Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi se kaznenopravno sankcionirao namjerni čin:
  - a. sudjelovanja u seksualnim aktivnostima s djetetom koje je, sukladno relevantnim odredbama nacionalnog prava, mlađe od zakonske dobi za seksualne aktivnosti;
  - b. sudjelovanja u seksualnim aktivnostima s djetetom, u kojima:
    - se koristi prisila, sila ili prijetnje; ili
    - se zloupotrebljava priznati položaj povjerenja, autoriteta ili utjecaja nad djetetom, uključujući unutar obitelji; ili
    - se zloupotrebljava posebno ranjiva situacija djeteta, posebice uslijed mentalne ili fizičke invalidnosti ili situacije ovisnosti.
2. U smislu gornjeg stavka 1., svaka stranka određuje dobnu granicu ispod koje je zabranjeno sudjelovati u seksualnim aktivnostima s djetetom.
3. Namjera odredaba članka 18., stavka 1.a nije uređivati sporazumne seksualne aktivnosti među maloljetnicima.

Članak 19. – Kaznena djela vezana uz dječju prostituciju

1. Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi se kaznenopravno sankcionirao namjerni čin:
  - a. vrbovanja djeteta na prostituciju ili uzrokovanja njegovog sudjelovanja u prostituciji;
  - b. prisiljavanja djeteta na prostituciju ili ostvarivanje dobiti iz iste ili na drugi način iskorištavanje djeteta u takve svrhe;
  - c. korištenja dječje prostitucije.
2. U smislu ovog članka, pojam „dječja prostitucija“ znači činjenica korištenja djeteta za seksualne aktivnosti u kojima se daje ili obećava novac ili bilo koji drugi oblik naknade ili protučinidbe kao plaćanje, bez obzira na to vrši li se to plaćanje djetetu ili trećoj osobi.

Članak 20. – Kaznena djela vezana uz dječju pornografiju

1. Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi se kaznenopravno sankcionirao namjerni neovlašteni čin:
  - a. proizvodnje dječje pornografije;
  - b. nuđenja dječje pornografije ili činjenja iste dostupnim na drugi način;
  - c. distribucije ili prijenosa dječje pornografije;
  - d. nabavljanja dječje pornografije za sebe ili drugu osobu;
  - e. posjedovanja dječje pornografije;

f. svjesnog ostvarivanja pristupa dječjoj pornografiji, putem informacijskih i komunikacijskih tehnologija.

2. U smislu ovog članka, pojam „dječja pornografija“ znači bilo koji materijal koji vizualno prikazuje dijete koje sudjeluje u stvarnoj ili simuliranoj seksualno eksplicitnoj aktivnosti ili bilo koji prikaz spolnih organa djeteta u primarno seksualne svrhe.

3. Svaka stranka može zadržati pravo neprimjenjivanja, u potpunosti ili djelomično, stavka 1.a i e na proizvodnju i posjedovanje pornografskog materijala:

- koji se sastoji isključivo iz simuliranih prikaza ili realističnih slika nepostojećeg djeteta;
- koji uključuje djecu koja su prešla dobnu granicu zadanu primjenom članka 18. stavka 2., ako su te slike proizvedene i ako ih se posjeduje s njihovim pristankom i isključivo za njihovu privatnu uporabu.

4. Svaka stranka može zadržati pravo neprimjenjivanja, u potpunosti ili djelomično, stavka 1.f.

Članak 21. – Kaznena djela vezana uz sudjelovanje djeteta u pornografskim nastupima

1. Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi se kaznenopravno sankcionirao namjerni čin:

- a. vrbovanja djeteta za sudjelovanje u pornografskim nastupima ili uzrokovanje njegovog sudjelovanja u takvim nastupima;
- b. prisiljavanja djeteta na sudjelovanje u pornografskim nastupima ili ostvarivanje dobiti iz istih ili na drugi način iskorištavanje djeteta u takve svrhe;
- c. svjesno posjećivanje pornografskih nastupa koji uključuju sudjelovanje djece.

2. Svaka stranka može pridržati pravo da ograniči primjenu stavka 1.c na predmete u kojima su djeca vrbovana ili prisiljena u skladu sa stavkom 1.a ili b.

Članak 22. – Moralno iskvarivanje djeteta

Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi se kaznenopravno sankcionirao namjerni čin uzrokovanja da dijete koje još nije prešlo dobnu granicu zadanu primjenom članka 18., stavka 2., u seksualne svrhe, bude nazočno seksualnom zlostavljanju ili seksualnim aktivnostima, čak i ako u istima ne mora sudjelovati.

Članak 23. – Vrbovanje djece u seksualne svrhe

Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi se kaznenopravno sankcionirao namjerni čin predlaganja, putem informacijskih i komunikacijskih tehnologija, odrasle osobe da se sastane s djetetom koje još nije doseglo dobnu granicu zadanu primjenom članka 18., stavka 2., u svrhu počinjenja bilo kojeg kaznenog djela utvrđenog u skladu s člankom 18., stavkom 1.a, ili člankom 20., stavkom 1.a, protiv djeteta, ukoliko je takav prijedlog popraćen materijalnim radnjama koje vode takvom sastanku.

Članak 24. – Pomaganje ili poticanje i pokušaj

1. Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi se kaznenopravno sankcionirao namjerni čin pomaganja ili poticanja na počinjenje bilo kojeg od kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom.

2. Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi se kaznenopravno sankcionirao namjerni čin pokušaja počinjenja kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom.

3. Svaka stranka može pridržati pravo neprimjenjivanja, u cijelosti ili djelomično, stavka 2. na kaznena djela utvrđena u skladu s člankom 20., stavak 1.b, d, e i f, člankom 21., stavkom 1.c, člankom 22. i člankom 23.

Članak 25. – Sudska nadležnost

1. Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi se uspostavila sudska nadležnost za bilo koje kazneno djelo utvrđeno u skladu s ovom Konvencijom, ukoliko je kazneno djelo počinjeno:
  - a. na njezinom državnom području; ili
  - b. na brodu koji plovi pod zastavom te stranke; ili
  - c. u zrakoplovu registriranom po pravu te stranke; ili
  - d. od strane nekog od njezinih državljana; ili
  - e. od strane osobe koja svoje uobičajeno boravište ima na njezinom državnom području.
2. Svaka će stranka nastojati usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi utvrdila sudska nadležnost za bilo koje kazneno djelo utvrđeno u skladu s ovom Konvencijom, ukoliko je kazneno djelo počinjeno protiv jednog od njezinih državljana ili osobe koja svoje uobičajeno boravište ima na njezinom državnom području.
3. Svaka stranka može, u trenutku potpisivanja ili prilikom polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju, ili pristupu, izjavom upućenoj glavnom tajniku Vijeća Europe izjaviti da pridržava pravo neprimjenjivanja ili primjene samo u pojedinim slučajevima ili uvjetima pravila o sudskoj nadležnosti utvrđenih u stavku 1.e ovog članka.
4. Za progon kaznenih djela utvrđenih u skladu s člankom 18., člankom 19., člankom 20., stavkom 1.a, i člankom 21., stavkom 1.a i b ove Konvencije, svaka će stranka usvojiti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurala da njezina sudska nadležnost u smislu stavka 1.d ne podliježe uvjetu da je čin kaznenopravno sankcioniran na mjestu počinjenja.
5. Svaka stranka može, u trenutku potpisivanja ili prilikom polaganja svoga dokumenta o ratifikaciji, prihvaćanju, odobrenju ili pristupanju, izjavom upućenoj glavnom tajniku Vijeća Europe izjaviti da pridržava pravo ograničenja primjene stavka 4. ovog članka u odnosu na kaznena djela utvrđena u skladu s člankom 18., stavkom 1.b, druga i treća alineja, na slučajeve u kojima njezin državljanin ima svoje uobičajeno prebivalište na njezinom državnom području.
6. Za progon kaznenih djela utvrđenih u skladu s člankom 18., člankom 19., člankom 20., stavkom 1.a, i člankom 21. ove Konvencije, svaka će stranka usvojiti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi osigurala da njezina sudska nadležnost u smislu stavaka 1.d i e ne podliježe uvjetu da se kazneni progon može započeti samo na temelju prijave žrtve ili prijave od strane države ili mjesta u kojem je kazneno djelo počinjeno.
7. Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi utvrdila sudska nadležnost za kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom, u slučajevima u kojima je navodni počinitelj prisutan na njenom državnom području, a stranka ga ne izručuje drugoj stranci isključivo na osnovi njegovog državljanstva.
8. Kada jedna ili više stranaka zahtijevaju svoju sudska nadležnost za navodno djelo utvrđeno odredbama ove Konvencije, tada će se stranke – kada je to moguće – posavjetovati s ciljem utvrđivanja najprikladnije sudske nadležnosti za kazneni progon.
9. Ne dovodeći u pitanje opća pravila međunarodnoga prava, ova Konvencija ne isključuje bilo kakvu kaznenopravnu nadležnost koju stranka ostvaruje u skladu sa svojim unutarnjim pravom.

Članak 26. – Odgovornost pravnih osoba

1. Svaka stranka će usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi se osigurala mogućnost da pravna osoba bude pozvana na odgovornost za kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom, koja je za njenu korist počinila neka fizička osoba, postupajući bilo samostalno ili kao dio tijela pravne osobe koji ima rukovodeće mjesto unutar pravne osobe, na temelju,:
  - a. ovlaštenja za zastupanje pravne osobe;
  - b. ovlaštenja za donošenje odluka u ime pravne osobe;

c. rukovodećih ovlaštenja unutar pravne osobe.

2. Osim slučajeva predviđenih u stavku 1. ovoga članka, svaka stranka će poduzeti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi se osigurala mogućnost da pravna osoba bude pozvana na odgovornost kada zbog nedostatka nadzora ili kontrole fizičke osobe iz stavka 1. ovoga članka, fizičkoj osobi koja postupa po ovlaštenju i u korist pravne osobe bude omogućeno počinjenje kaznenog djela utvrđenog u skladu s ovom Konvencijom.

3. U skladu s pravnim načelima stranke, odgovornost pravne osobe može biti kaznena, građanska ili upravna.

4. Ta odgovornost neće utjecati na kaznenu odgovornost fizičkih osoba koje su počinile djelo.

Članak 27. – Sankcije i mjere

1. Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi se osiguralo da kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom budu kažnjiva učinkovitim, srazmjernim i odvraćajućim sankcijama, uzimajući u obzir njihovu ozbiljnost. Te kazne uključuju i lišavanje slobode, što može dovesti do izručenja.

2. Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi se osiguralo da pravne osobe koje su utvrđene odgovornima temeljem članka 26. budu podvrgnute učinkovitim, srazmjernim i odvraćajućim sankcijama, koje uključuju i kaznene ili nekažnene novčane kazne, a mogu uključivati i druge mjere, posebice:

- a. oduzimanje prava na socijalne povlastice ili pomoć;
- b. privremenu ili trajnu zabranu obavljanja komercijalnih djelatnosti;
- c. stavljanje pod sudski nadzor;
- d. sudski nalog za likvidaciju.

3. Svaka stranka će usvojiti potrebne zakonodavne ili druge mjere kako bi:

- a. osigurala zaplenu i oduzimanje:
  - roba, dokumenata i drugih instrumenata korištenih za počinjenje kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom ili kako bi se olakšalo počinjenje istih;
  - materijalnih koristi stečenih takvim kaznenim djelima ili vrijednosti istih;
- b. osigurala privremeno ili trajno zatvaranje bilo kojeg poduzeća korištenog za počinjenje bilo kojeg od kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom, bez utjecanja na prava bona fide trećih stranaka, ili zabranila počinitelju privremeno ili stalno obavljanje profesionalne ili dobrovoljne aktivnosti koja je uključivala kontakt s djecom, a tijekom koje je kazneno djelo počinjeno.

4. Svaka stranka može usvojiti druge mjere u odnosu na počinitelje, kao što je oduzimanje roditeljskih prava ili praćenje ili nadzor osuđenih osoba.

5. Svaka stranka može utvrditi da prihodi od kaznenih djela ili imovina oduzeta u skladu s ovim člankom budu dodijeljeni posebnom fondu za financiranje programa prevencije i pomoći žrtvama bilo kojeg kaznenog djela utvrđenog u skladu s ovom Konvencijom.

Članak 28. – Otežavajuće okolnosti

Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi se osiguralo da se sljedeće okolnosti, ukoliko već ne čine dio sastavnih elemenata kaznenog djela, mogu, u skladu s relevantnim odredbama unutarnjeg prava, uzeti u obzir kao otežavajuće okolnosti u određivanju sankcija za kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom:

- a. kaznenim djelom ozbiljno je narušeno fizičko ili mentalno zdravlje žrtve;
- b. kaznenom djelu su prethodili ili je isto bilo popraćeno mučenjem ili ozbiljnim nasiljem;
- c. kazneno djelo je počinjeno protiv osobito ranjive žrtve;

- d. kazneno djelo je počinio član obitelji, osoba koja živi s djetetom ili osoba koja je zloupotrijebila svoj autoritet;
- e. kazneno djelo je počinilo nekoliko osoba koje su zajedno djelovale;
- f. kazneno djelo je počinjeno u okviru zločinačke organizacije;
- g. počinitelj je prethodno osuđivan za kaznena djela iste naravi.

Članak 29. – Prethodne osude

Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere koje će omogućiti da se prilikom izricanja kazne u obzir uzmu pravomoćne presude koje je izrekla neka druga stranka, a odnose se na kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom.

Poglavlje VII. – Istraga, kazneni progon i postupovno pravo

Članak 30. – Načela

1. Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi se osiguralo da istrage i kazneni postupci budu provedeni u najboljem interesu djeteta i poštujući njegova prava.
2. Svaka će stranka usvojiti pristup zaštite žrtava, osiguravajući da istrage i kazneni postupci ne pogoršavaju traumu koju je dijete iskusilo te da odgovor kaznenog pravosuđa bude popraćen pomoću, gdje je to prikladno.
3. Svaka će stranka osigurati da istrage i kazneni postupci budu smatrani prioritetnima te da se provode bez ikakvih neopravdanih odugovlačenja.
4. Svaka će stranka osigurati da mjere koje se primjenjuju u smislu ovog poglavlja ne utječu na prava obrane i zahtjeve poštenog i nepristranog suđenja, u skladu s člankom 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.
5. Svaka će stranka usvojiti potrebne zakonske ili druge mjere, u skladu s temeljnim načelima svojeg unutarnjeg prava:
  - kako bi osigurala djelotvornu istragu i kazneni progon kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom, dopuštajući, gdje je to prikladno, mogućnost prikrivenih operacija; i
  - kako bi omogućila jedinicama ili istražnim službama identificiranje žrtava kaznenih djela utvrđenih u skladu s člankom 20., posebice analizirajući materijale dječje pornografije, kao što su fotografije i audio-vizualne snimke koje se prenose ili su na raspolaganju kroz korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija.

Članak 31. – Opće mjere zaštite

1. Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi zaštitila prava i interese žrtava, uključujući njihove posebne potrebe kao svjedoka, u svim fazama istrage i kaznenih postupaka, posebice na način da:
  - a. ih obavijesti o njihovim pravima i uslugama koje su im na raspolaganju te, osim u slučaju da ne žele primiti takve informacije, o radnjama poduzetim nakon njihove kaznene prijave, optužbama, općem napredovanju istrage ili postupka te o njihovoj ulozi kao i o rezultatu njihovog predmeta;
  - b. osigura, barem u predmetima u kojima su žrtve i njihove obitelji u potencijalnoj opasnosti, da iste budu obaviještene, ukoliko je potrebno, kada je osoba protiv koje je pokrenut kazneni progon ili osuđena osoba privremeno ili konačno puštena na slobodu;
  - c. im omogućiti, na način koji je u skladu s postupovnim pravilima unutarnjeg prava, da budu saslušane, da pruže dokaze te da izaberu način na koji će se njihova gledišta, potrebe i zabrinutosti izravno ili putem posrednika predstaviti te uzeti u obzir;

- d. im omogući odgovarajuće usluge potpore tako da njihova prava i interesi budu na odgovarajući način predstavljeni te uzeti u obzir;
- e. zaštititi njihovu privatnost, njihov identitet i ugled te da uz pomoć mjera koje su u skladu s njezinim unutarnjim pravom spriječi javno širenje bilo kojih informacija koje bi mogle voditi njihovoj identifikaciji;
- f. osigura njihovu sigurnost, kao i sigurnost njihovih obitelji i osoba koje svjedoče u njihovu korist od zastrašivanja, odmazde i ponovne viktimizacije;
- g. osigura da se izbjegne kontakt između žrtava i počinitelja u prostorijama suda ili policijskog tijela, osim u slučaju da nadležna tijela utvrde drugačije u najboljem djetetovom interesu ili kada istraga ili postupak zahtijeva takav kontakt.

2. Svaka će stranka osigurati da žrtve imaju pristup, od svojeg prvog kontakta s nadležnim tijelima, informacijama o relevantnim sudskim i upravnim postupcima.

3. Svaka stranka će osigurati da žrtve imaju pristup besplatnoj pravnoj pomoći, gdje je ista zajamčena, u slučajevima kada je moguće da žrtva dobije status stranke u kaznenom postupku.

4. Svaka stranka će osigurati mogućnost da pravosudna tijela imenuju posebnog zastupnika za žrtvu kada ona, prema unutarnjem pravu, može imati status stranke u kaznenom postupku i kada nositeljima roditeljske odgovornosti nije dopušteno zastupati dijete u takvim postupcima zbog sukoba interesa između njih i žrtve.

5. Svaka će stranka osigurati, putem zakonodavnih ili drugih mjera i u skladu s uvjetima koje propisuje njezino unutarnje pravo, da bilo koja skupina, zaklada, udruga ili vladina ili nevladina organizacija ima mogućnost pomagati i/ili pružati potporu žrtvama uz njihovu suglasnost tijekom kaznenog postupka koji se odnosi na kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom.

6. Svaka će stranka osigurati da informacije koje se daju žrtvama u skladu s odredbama ovog članka budu dane na način prilagođen njihovom dobi i zrelosti te na jeziku koji razumiju.

Članak 32. – Pokretanje postupka

Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi se osiguralo da istrage ili kazneni progon kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom ne ovise o prijavi ili optužbi koju iznese žrtva te da se postupak može nastaviti čak i ako žrtva povuče svoje iskaze.

Članak 33. – Zastara

Svaka će stranka usvojiti zakonske ili druge mjere potrebne kako bi se osiguralo da rok zastare za pokretanje postupka vezanog uz kaznena djela utvrđena u skladu s člankom 18., člankom 19. stavkom 1. a i b te člankom 21. stavkom 1. a i b bude dovoljan kako bi se omogućilo učinkovito pokretanje postupka nakon što je žrtva dosegla dobnu granicu punoljetnosti te razmjeran težini dotičnog zločina.

Članak 34. – Istrage

1. Svaka će stranka usvojiti potrebne mjere kako bi se osiguralo da osobe, jedinice ili službe zadužene za istrage budu specijalizirane za područje suzbijanja seksualnog nasilja i seksualnog zlostavljanja djece ili da osobe prođu izobrazbu u tu svrhu. Takve jedinice ili službe trebaju imati odgovarajuća financijska sredstva.

2. Svaka će stranka usvojiti zakonodavne ili druge mjere potrebne kako bi se osiguralo da neizvjesnost oko stvarne dobi žrtve ne spriječi pokretanje kaznene istrage.

Članak 35. – Razgovori s djetetom

1. Svaka će stranka usvojiti zakonodavne ili druge mjere potrebne kako bi se osiguralo da.

- a. se razgovori s djetetom odvijaju bez neopravdanih odugovlačenja nakon što su činjenice prijavljene nadležnim tijelima;

- b. se razgovori s djetetom odvijaju, gdje je to potrebno, u prostorijama uređenim ili prilagođenim u tu svrhu;
- c. razgovore s djetetom provode stručnjaci koji su prošli izobrazbu u tu svrhu;
- d. sve razgovore s djetetom provode iste osobe, ukoliko je to moguće i gdje je to prikladno;
- e. broj razgovora bude što više moguće ograničen, na onu mjeru koja je potrebna u svrhu kaznenog postupka;
- f. dijete može pratiti njegov zakonski zastupnik ili, gdje je to prikladno, odrasla osoba po njegovom izboru, osim ukoliko je donesena obrazložena odluka o suprotnom, u odnosu na tu osobu.

2. Svaka će stranka usvojiti zakonodavne ili druge mjere potrebne kako bi se osiguralo da svi razgovori sa žrtvom ili, gdje je to prikladno, sa svjedokom djetetom, mogu biti snimani na video vrpcu te da se takvi snimljeni razgovori mogu prihvatiti kao dokaz tijekom sudskog postupka, u skladu s pravilima uređenim unutarnjim pravom.

3. Ukoliko se dob žrtve ne može sa sigurnošću odrediti, a postoje razlozi vjerovati da je žrtva dijete, mjere utvrđene u stavku 1. i stavku 2. primjenjuju se do trenutka verificiranja dobi žrtve.

Članak 36. – Postupci pred kaznenim sudom

1. Svaka će stranka usvojiti potrebne zakonodavne ili druge mjere, uz poštivanje pravila koja uređuju autonomiju pravne struke, kako bi osigurala da osobama uključenim u postupak, posebice sucima, tužiteljima i odvjetnicima na raspolaganju bude obuka o pravima djeteta i seksualnom iskorištavanju i seksualnom zlostavljanju djece.

2. Svaka će stranka usvojiti zakonodavne ili druge mjere potrebne kako bi se osiguralo da, u skladu s pravilima koje uređuje njezino unutarnje pravo:

- a. sudac može naložiti da se ročište održi uz isključenje javnosti;
- b. žrtva bude saslušana u sudnici, a da nije fizički nazočna, posebice pomoću upotrebe odgovarajućih komunikacijskih tehnologija.

Poglavlje VIII.– Evidentiranje i pohrana podataka

Članak 37. – Evidentiranje i pohrana nacionalnih podataka o osuđenim počiniteljima seksualnih kaznenih djela

1. S ciljem sprječavanja i kaznenog progona kaznenih djela utvrđenih u skladu s ovom Konvencijom, svaka će stranka usvojiti potrebne zakonodavne ili druge mjere za prikupljanje i pohranu, u skladu s relevantnim odredbama o zaštiti osobnih podataka i drugim relevantnim pravilima i jamstvima koje propisuje unutarnje pravo, podataka vezanih uz identitet i genetički profil (DNK) osoba osuđenih za kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom.

2. Svaka će stranka, u trenutku potpisivanja ili prilikom polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prijemu, odobrenju, ili pristupu, obavijestiti glavnog tajnika Vijeća Europe, naziv i adresu nacionalnog tijela nadležnog za ispunjavanje odredaba stavka 1.

3. Svaka će stranka usvojiti zakonodavne ili druge mjere potrebne kako bi se osiguralo da se informacije spomenute u stavku 1. mogu prenijeti nadležnom tijelu druge stranke, u skladu s uvjetima utvrđenim njezinim unutarnjim pravom i relevantnim međunarodnim instrumentima.

Poglavlje IX. – Međunarodna suradnja

Članak 38. – Opća načela i mjere za međunarodnu suradnju

1. Stranke će u najvećoj mogućoj mjeri surađivati međusobno, u skladu s odredbama ove Konvencije te kroz primjenu relevantnih važećih međunarodnih i regionalnih instrumenata, mehanizama dogovorenih na temelju jednoobraznog ili recipročnog zakonodavstva i unutarnjih zakona, s ciljem:

- a. sprječavanja i suzbijanja seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece;
  - b. zaštite i pružanja pomoći žrtvama;
  - c. istraga ili postupaka vezanih uz kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom.
2. Svaka će stranka usvojiti zakonodavne ili druge mjere potrebne kako bi se osiguralo da žrtve kaznenog djela utvrđenog u skladu s ovom Konvencijom na državnom području stranke koja nije ona u kojoj imaju prebivalište mogu podnijeti kaznenu prijavu nadležnim tijelima svoje države prebivališta.
3. Ukoliko stranka koja uvjetuje međusobnu pravnu pomoć u kaznenim stvarima ili izručenje postojanjem međunarodnog ugovora primi zahtjev za pravnom pomoći ili izručenjem od stranke s kojom nije sklopila takav sporazum, ona može uzeti u obzir ovu Konvenciju kao pravnu osnovu za međusobnu pravnu pomoć u kaznenim stvarima ili izručenje u odnosu na kaznena djela utvrđena u skladu s ovom Konvencijom.
4. Svaka će stranka nastojati integrirati, gdje je to prikladno, sprječavanje i suzbijanje seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece u programe razvojne pomoći koji se pružaju u korist trećih država.

Poglavlje X. – Mehanizam za praćenje

Članak 39. – Odbor stranaka

1. Odbor stranaka sastoji se od predstavnika stranka Konvencije.
2. Odbor stranaka saziva glavni tajnik Vijeća Europe. Njegov prvi sastanak održat će se unutar razdoblja od godine dana nakon stupanja na snagu ove Konvencije za desetu državu potpisnicu koja ju je ratificirala. Nakon toga, Odbor će se sastajati svaki puta kada to zatraži barem jedna trećina stranaka ili glavni tajnik.
3. Odbor stranaka usvojiti će vlastiti poslovnik.

Članak 40. – Drugi predstavnici

1. Parlamentarna skupština Vijeća Europe, povjerenik za ljudska prava, Europski odbor za probleme kriminaliteta (CDPC), kao i drugi relevantni međudržavni odbori Vijeća Europe, imenuju po jednog predstavnika u Odboru stranaka.
2. Odbor ministara može pozvati druga tijela Vijeća Europe da imenuju predstavnika u Odbor stranaka nakon što se posavjetuje s istim.
3. Predstavnici civilnoga društva, a posebice nevladinih organizacija, mogu biti primljeni kao promatrači u Odbor stranaka, na temelju postupka utvrđenog relevantnim pravilima Vijeća Europe.
4. Predstavnici imenovani u skladu sa stavkom 1. i stavkom 3. sudjeluju na sastancima Odbora stranaka bez prava glasa.

Članak 41. – Djelovanje Odbora stranaka

1. Odbor stranaka prati provedbu ove Konvencije. Poslovnikom Odbora stranaka određuje se postupak ocjene provedbe ove Konvencije.
2. Odbor stranaka olakšava prikupljanje, analizu i razmjenu informacija, iskustava i dobre prakse među državama kako bi se poboljšala njihova sposobnost sprječavanja i suzbijanja seksualnog iskorištavanja i seksualnog zlostavljanja djece.
3. Odbor stranaka također, gdje je to prikladno:
  - a. olakšava i poboljšava djelotvornu primjenu i provedbu ove Konvencije, uključujući identifikaciju bilo kojih problema i učinaka svake izjave ili rezerve stavljene u skladu s ovom Konvencijom ili pridržanog prava u skladu s istom;

- b. izražava mišljenje o bilo kojem pitanju vezanom uz primjenu ove Konvencije te olakšava razmjenu informacija o značajnim pravnim, političkim ili tehnološkim kretanjima.
4. Odboru stranaka u provođenju njegovih funkcija u skladu s ovim člankom, pomaže tajništvo Vijeća Europe
5. Europski odbor za probleme kriminaliteta (CDPC) dobivat će periodične obavijesti o aktivnostima navedenim u stavcima 1., 2. i 3. ovog članka.

Poglavlje XI. – Odnos prema drugim međunarodnim instrumentima

Članak 42. – Odnos prema Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta i njezinom Fakultativnom protokolu o prodaji djece, dječjoj prostituciji i dječjoj pornografiji

Ova Konvencija ne utječe na prava i obveze koje proizlaze iz odredaba Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta i njezinog Fakultativnog protokola o prodaji djece, dječjoj prostituciji i dječjoj pornografiji i namjera joj je da pojača zaštitu koju isti pružaju te da razvije i nadopuni standarde koji su u njima sadržani.

Članak 43. – Odnos prema drugim međunarodnim instrumentima

1. Ova Konvencija ne utječe na prava i obveze koji proizlaze iz drugih međunarodnih instrumenata kojih su stranke ove Konvencije stranke ili će to postati, a koji sadrže odredbe o pitanjima na koja se odnosi ova Konvencija i koji osiguravaju veću zaštitu i pomoć djeci žrtvama seksualnog iskorištavanja ili seksualnog zlostavljanja.
2. Stranke ove Konvencije mogu sklopiti dvostrane ili mnogostrane sporazume jedna s drugom o pitanjima na koja se odnosi ova Konvencija, s ciljem dopune ili ojačavanja njezinih odredaba ili olakšavanja primjene načela koja su u njoj sadržana.
3. Ne dovodeći u pitanje predmet i svrhu ove Konvencije i ne dovodeći u pitanje njezinu punu primjenu u drugim strankama, stranke koje su članice Europske Unije u svojim međusobnim odnosima primjenjuju pravila Zajednice i Europske Unije u onoj mjeri u kojoj postoje pravila Zajednice ili Europske Unije koja uređuju pojedinu predmetnu temu i koja su primjenjiva u konkretnom slučaju.

Poglavlje XII. – Izmjene i dopune Konvencije

Članak 44. – Izmjene i dopune

1. O svakom prijedlogu izmjene i dopune ove Konvencije koji neka stranka iznese, izvješćuje se glavni tajnik Vijeća Europe, a on takav prijedlog prosljeđuje državama članicama Vijeća Europe, svakoj potpisnici, svakoj državi stranci, Europskoj zajednici, svakoj državi pozvanoj da potpiše ovu Konvenciju u skladu s odredbama članka 45. stavka 1. i svakoj državi pozvanoj da pristupi ovoj Konvenciji u skladu s odredbama članka 46. stavka 1.
2. O svakom prijedlogu izmjena i dopuna koje neka stranka iznese obavijestit će se Europski odbor za probleme kriminaliteta (CDPC) koji će Odboru ministara iznijeti svoje mišljenje o predloženoj izmjeni i dopuni.
3. Odbor ministara razmatra predložene izmjene i dopune i mišljenje koje iznese CDPC, i, nakon što provede konzultacije sa državama koje nisu članice, a stranke su ove Konvencije, može prihvatiti izmjene i dopune.
4. Tekst svih izmjena i dopuna koje usvoji Odbor ministara u skladu sa stavkom 3. ovoga članka prosljeđuje se svim strankama radi prihvata.
5. Svaka izmjena i dopuna usvojena u skladu sa stavkom 3. ovoga članka stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od mjesec dana od datuma kad su sve stranke obavijestile glavnoga tajnika da su je prihvatile.

Poglavlje XIII. – Završne odredbe

Članak 45. – Potpisivanje i stupanje na snagu

1. Ova Konvencija otvorena je za potpisivanje državama članicama Vijeća Europe, državama koje nisu članice a sudjelovale su u njezinoj izradi kao i Europskoj zajednici.
2. Ova Konvencija podliježe ratifikaciji, prihvatu, odobrenju, ili pristupu. Dokumenti o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju, ili pristupu polažu se kod glavnoga tajnika Vijeća Europe.
3. Ova Konvencija stupa na snagu prvoga dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca od datuma kada je 5 potpisnica, od kojih su najmanje 3 države članice Vijeća Europe, iskazalo svoj pristanak biti vezano Konvencijom u skladu s odredbama prethodnoga stavka.
4. U odnosu na svaku državu navedenu u stavku 1. ili Europsku zajednicu, koje naknadno iskažu svoj pristanak biti vezane Konvencijom, Konvencija stupa na snagu prvoga dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca nakon datuma polaganja njezine isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju.

Članak 46. – Pristupanje Konvenciji

1. Nakon što ova Konvencija stupa na snagu, Odbor ministara Vijeća Europe može, nakon konzultacije sa strankama ove Konvencije i nakon što dobije njihov jednoglasni pristanak, pozvati svaku državu koja nije članica Vijeća Europe, koja nije sudjelovala u izradi Konvencije, da pristupi Konvenciji na temelju odluke koju donese većina kako je to određeno člankom 20.d Statuta Vijeća Europe, te jednoglasnom odlukom predstavnika država ugovornica koje imaju pravo sudjelovati u radu Odbora ministara.
2. U odnosu na svaku državu koja pristupa Konvenciji, Konvencija stupa na snagu prvoga dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca nakon datuma polaganja dokumenta o pristupu kod glavnog tajnika Vijeća Europe.

Članak 47. – Područje primjene

1. Svaka država ili Europska zajednica mogu, u trenutku potpisivanja ili prilikom polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, odrediti područje ili područja na koje će se ova Konvencija primjenjivati.
2. Svaka stranka može naknadno, u svako doba nakon toga, izjavom upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe, proširiti primjenu ove Konvencije na bilo koje drugo područje navedeno u izjavi, a za čije je međunarodne odnose ona odgovorna ili u čije je ime ovlaštena preuzimati obveze. U odnosu na takvo područje, Konvencija stupa na snagu prvoga dana mjeseca nakon isteka razdoblja od tri mjeseca od datuma kad glavni tajnik primi takvu izjavu.
3. Svaka izjava dana u skladu s dva prethodna stavka, u odnosu na bilo koje područje navedeno u toj izjavi, može se povući obavješću upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe. Povlačenje stupa na snagu prvoga dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca nakon datuma kad glavni tajnik primi takvu obavijest.

Članak 48. – Rezerve

Ni na jednu odredbu ove Konvencije, ne mogu se stavljati rezerve, osim rezervi koje su izrijekom utvrđene. Svaka rezerva može se povući u bilo kojem trenutku.

Članak 49. – Otkaz

1. Svaka stranka može u bilo kojem trenutku otkazati ovu Konvenciju obavješću upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe.

2. Otkaz stupa na snagu prvoga dana mjeseca koji slijedi nakon isteka razdoblja od tri mjeseca nakon datuma kad je glavni tajnik primio obavijest.

Članak 50. – Obavijest

Glavni tajnik Vijeća Europe izvješćuje države članice Vijeća Europe, svaku državu potpisnicu, svaku državu stranku, Europsku zajednicu, svaku državu koja je pozvana da potpiše Konvenciju u skladu s odredbama članka 45; i svaku državu koje je pozvana da pristupi ovoj Konvenciji u skladu s odredbama članka 46. o:

- a. svakom potpisivanju;
- b. polaganju svake isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju, ili pristupu;
- c. svakom datumu stupanja na snagu ove Konvencije u skladu sa člancima 45. i 46.;
- d. svakoj izmjeni i dopuni usvojenoj u skladu sa člankom 44; i o datumu stupanja na snagu te izmjene i dopune;
- e. svakom otkazu izvršenom u skladu s odredbama članka 49.;
- f. svakom drugom činu, obavijesti, ili priopćenju koje se odnosi na ovu Konvenciju;
- g. svakoj rezervi stavljenoj u skladu sa člankom 48.

U potvrdu toga su niže potpisani, za to propisno ovlašteni, potpisali su ovu Konvenciju.

Sastavljeno u XX, dana [datum], na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna, u jednom primjerku koji će se položiti u arhiv Vijeća Europe. Glavni tajnik Vijeća Europe proslijedit će ovjerene preslike svakoj državni članici Vijeća Europe, državama koje nisu članice a koje su sudjelovale u izradi ove Konvencije, Europskoj zajednici i svakoj državi koja je pozvana da pristupi ovoj Konvenciji.